

Niet dat ik zelf ooit tijdens het zijdelings passeren van een zebrapad, onverwachte schijn-oversteekbewegingen zou maken. Dat zou niet in me opkomen, hoewel ik het ook nog nooit een ander heb zien doen.

Het zebrapad ontregelt en haalt een pittig stukje 'ik' in de mens naarboven, zou je op het eerste gezicht zeggen. Toch ligt het ingewikkelder. Zo wordt het inschattingsvermogen van zowel een naderende fietser als een kruisende voetganger door het zebrapad vakkundig onderuit gehaald. Waar in prehistorische tijden ieder elkaars snelheid in een oogwenk op waarde wist te schatten, raken we vandaag de dag mentaal verstrikt in een plakkerig web van voorrangregels, verzekeringen en schulden, die eerder misverstanden en ongelukken lijken uit te lokken dan dat ze voorkomen worden.

In plaats van dat de voetganger vantevoren even oogcontact zoekt met de naderende fietser, is zijn blik vooral gefocust op zijn eigen voet, die hij als een balletdanser met betonnen klompen aan, zelfverzekerd en triomfantelijk als in een bloembak op de eerste witte streep zet, waarna hij de fietser aankijkt alsof hij net een doelpunt heeft gezet, met het nemen van deze voorrang (zo, die voet staat, die pakken ze me niet meer af) en de medespeler hierop noodgedwongen en totaal overbodig vol in zijn remmen moet knijpen, wat overigens als een buitengewone energieverpilling aangemerkt zou kunnen worden.

Andersom komt echter ook voor: de fietser die al netjes tot stilstand is gekomen aan de rand van het dichtgekalkte blokkenschema, als de voetganger in kwestie blijft hangen in een vragende blik, en nog liever in een ravijn zou springen dan de eerste aanzet tot een oversteek zou durven te maken.

Waar men zónder verkeerstekens op een organische manier vanzelf op elkaars gedrag moet gaan letten, lijkt bij een volgeschilderd wegdek alle aandacht opgeslurpt te worden door rigide en onlogische ik-heb-voorrang-tekens, die de zuivere opmerkzaamheid die nodig is om ongelukken te voorkomen juist verzwakken.

Of zouden zebrapaden mede volgens christelijke inspiratiebronnen ontworpen zijn, met het doel met name schaamte- en schuldgevoelens op te wekken? Hoe vaak komt het immers niet voor, dat in die éne seconde waarin de betreffende bestuurder besluit ondanks de opgedoken voetganger tóch door te rijden, gedreven door een gezonde inschatting van vaart en zwaartekracht, (zonder wie dan ook in gevaar te brengen), het geblokte stopverf-gebied welzeker de minimale aanzet tot een emotie triggert, als een onsterfelijk belletje koolzuur in een glas vergeten spa. Dat er vervolgens in de onderbuik een nauwelijks waarneembare omkering plaatsvindt, een herinnering aan de juf op de kleuterschool, die je - voor de zoveelste keer - , ten onrechte terecht wees. Nee, werkelijk ijskoud eroverheen scheuren, is maar voor weinigen weggelegd, vrees ik.

Op het moment dat de vrouw (m/v) haar kinderwagen kordaat op de massief witte strepen vooruit steekt, waant ze zich zeker. Tussen haar en de rest van de weg bevindt zich een onzichtbare muur; haar voertuig fungeert als afscherming. Ik vraag me af wat een willekeurig wild beest hiervan zou vinden. Ik denk dat het ons recht in het gezicht zou uitlachen. 'Wát zeg je, als er strepen op de weg staan mag je gewoon altijd doorlopen, ondanks naderende roofdieren? Geef mij maar zo'n potje witte verf dan!'

Hoe komt het eigenlijk, dat we met zijn allen met twee voeten tegelijk in deze absurditeit trappen, dat we ons oprecht afvragen *wie er eerder was*, in plaats van *wie de grootste krachtinspanning moet leveren om tot stilstand te kunnen komen*? Hoe kunnen we met al onze geveinsde intelligentie zó rotsvast geloven in een veilige oversteek, terwijl we twee oogkleppen ophebben die nog groter zijn dan een net gebruikte pannenkoek?

Volgens mij worden hier overduidelijk issues gecreëerd, daar waar ze niet zijn. Zonder zebrapad hoeft niemand zich meer met kloppend hart en zweetend bij de eerste de beste voetganger af te vragen: 'O jé, die zoekt toch geen zebrapad?', met alle complicaties van dien.

Toch staan we hier echt niet weerloos en reddeloos verloren in. We kunnen het heft mijns inziens zonder problemen in eigen hand nemen. Zo laat ik steevast als voetganger al het rijdende verkeer (weliswaar met de nodige armgebaren), maar zonder pardon voor. Dit impliceert dat ik me al rijdend evengoed aan deze zelfbedachte nieuwe regel dien te houden. Het evenwicht moet immers ergens vandaan te komen, om te kunnen blijven bestaan. Hoewel ik natuurlijk nooit kan bewijzen hoeveel weggebruikers ik eerder heb voorgelaten, lukt het me nu toch aardig om schuldgevoel-vrij de betreffende zone op snelheid te passeren. Waarmee ik niet wil beweren dat het hele leven uit passen en meten zou moeten bestaan. Dat alle uitgedeelde cadeautjes opgeteld een vrijbrief zouden geven voor roekeloos gedrag, dat er een nauwgezet boekje met uitgaven en inkomsten bijgehouden zou moeten worden om toekomstige gedragingen te kunnen rechtvaardigen, net zomin als onderlinge relaties uit keiharde handelsovereenkomsten zouden moeten bestaan (als jij deze hoeveelheid doet voor mij, dan doe ik precies evenveel terug voor jou).

Zou het interpreteren van een verkeersregel verwarrender zijn dan het autonoom inschatten van de situatie zelf? (Met alle misverstanden van dien). Concreet toegepast: Zou deze mevrouw of meneer op het punt van oversteken staan, of zou het een schijnbeweging zijn, versus: staat er al een voet op het eerste witte blok, of zweeft hij er nog boven? Staat er een stoplicht voor hen op rood, zodat ik alsnog door mag rijden, of is het stoplicht misschien kapot, of staat het uit? Hoort deze hele familie bij elkaar, of doen ze maar alsof, om eerder aan de overkant te kunnen komen? Zo wordt het een erg ingewikkelde, tot wie weet - zelfs gevaarlijke situatie.

Het allerirritantste vind ik als ik als voetganger voor een zebrapad sta, en een kruisende fietser stopt gewoon. 'Stel je niet zo aan, man!', roep ik dan meestal, 'heb je niets beters te doen, ofzo?' Ik weiger dan ook hardnekkig om over te steken en blijf net zo lang staan, tot de boodschap overgekomen is: rij maar door, asjeblieft! Toch is dit gedrag allesbehalve energiebesparend en wellicht zelfs omslachtiger dan het gehoorzame rondstappen op het aangegeven witte blokmotief.

Misschien is het wel tijd voor een nieuwe gedragsregel, die wat dynamischer en minder rigide is dan de huidige fantasieloze verkeersvoorschriften. Laten we er een gokspel van maken. Hoe zou het zijn als weggebruikers die elkaar treffen, een getal onder de 100 naar elkaar zouden roepen, (en ieder elk getal maar 1 per 100 keer mag gebruiken) en de laagste bieder dan sowieso als eerste voor mag gaan?